

2018MME128

DATUM	4-6-2018
AAN	Commissie MME
VAN	Gedeputeerde Straat
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Memo luchtkwaliteit in vervoerplannen

Geachte leden van de commissie MME,

In uw commissievergadering op 19 februari 2018 is aandacht gevraagd voor luchtkwaliteit tijdens de bespreking van de jaarlijkse uitgangspunten 2019 voor de Syntus en U-OV vervoerplannen. Hierbij werd verwezen naar de relatie tussen uitgangspunten en rijstijl, stoppen en files. Toegezegd is om te bekijken hoe luchtkwaliteit meer voor het voetlicht gebracht kan worden in de jaarlijkse uitgangspunten.

In dit memo wil ik graag stilstaan bij de reikwijdte van vervoerplannen, de drie voorbeelden (rijstijl, stoppen en files), en de bredere maatregelen van onze vervoerders.

Reikwijdte van het vervoerplan

Jaarlijks wordt een vervoerplan opgesteld door beide vervoerders. Een vervoerplan gaat over routes, frequentie en de inzet van beschikbare trams en bussen (capaciteit). Daarmee vormt het een raamwerk voor de nadere uitwerking van de dienstregeling. De basis voor dit plan vormt het concessiebestek en onze jaarlijkse uitgangspunten. Met dit als achtergrond wil ik reageren op de genoemde voorbeelden files, stoppen en rijstijl.

Relatie tussen files, stoppen en rijstijl en het vervoerplan

Files/vertragingen: vertragingen worden o.a. opgelopen door infrastructurele knelpunten, keuzes van wegbeheerders om prioriteit te geven aan bepaalde verkeerdeelnemers zoals auto, fiets of OV en het drukker wordende verkeer. Hierdoor moet soms vaker worden gestopt en weer worden opgetrokken. Door het extra optrekken wordt meer brandstof verbruikt waardoor er ook sprake is van meer uitstoot.

De vervoerder heeft hier geen directe invloed op met het vervoerplan. Voor inrichting van de weg en de keuze om wel/niet prioriteit te geven aan het OV bij verkeerslichten gelden de wegbeheerders (gemeente, provincie en rijk) als bevoegd gezag. Hierbij weegt de wegbeheerder verschillende belangen af, zoals oversteekbaarheid voor voetgangers en verkeersdoorstroming van verschillende modaliteiten (fiets, auto en OV). In dit proces brengen vervoerder en provincie onder meer het OV belang in naast andere relevante verkeerskundige zaken.

Stoppen/halteren: in de uitgangspunten van het vervoerplan is het natuurlijk wel mogelijk om aan de vervoerders te vragen om bij minder haltes te gaan stoppen zodat de doorstroming verbetert. Dit biedt voordelen voor omgeving (minder uitstoot) en doorgaande reizigers (sneller), maar zorgt tegelijkertijd voor langere loopafstanden voor opstappende en uitstappende reizigers. Het vraagt dus om een zorgvuldige en bredere afweging. In het kader van Schaalsprong OV wordt het concept van sneldiensten en het verminderen van haltes nader onderzocht. Mocht hier naar voren komen dat dit gunstig is voor het netwerk als geheel dan kunnen wij als provincie middels de uitgangspunten de vervoerders vragen om hierin stappen te zetten.

Rijstijl: in onze uitgangspunten voor het vervoerplan kunnen wij niet sturen op hoe individuele chauffeurs een dienstregeling rijden. Vervoerders sturen hier zelf wel op (zie hieronder). Verder is in het bestek voor beide concessie een rijtijdenprotocol opgenomen zoals gangbaar elders in Nederland. Dit vormt de basis voor de dienstregelingstijden op lijnniveau.

Maatregelen van onze vervoerders

In het bestek van de concessies is ook gevraagd om duurzaamheidsmaatregel te treffen. Luchtkwaliteit is hier onderdeel van. Dit heeft geleid tot een schoon wagenpark, efficiënte inzet van materieel en diverse aanvullende initiatieven die bijdragen aan een betere luchtkwaliteit. Hieronder treft u een overzicht van aanvullende maatregelen die onze vervoerders hebben doorgevoerd.

Voor U-OV:

- Stimuleringsprogramma Greenfees: milieuvriendelijk rijden in combinatie met een stimuleringsprogramma (lager verbruik dus minder uitstoot)
- Inzet van GTL brandstof (Gas to Liquid) met als gevolg een efficiëntere verbranding (minder uitstoot)
- Inzet van groene stroom voor de tram (minder uitstoot).
- Inzet van o.a. groene stroom, waterrecycling en eigen zonnepanelen op busstallingen (minder uitstoot).

Voor Syntus:

- Opleidingstraject Code 95 / Het Nieuwe Rijden cursussen alle chauffeurs (o.a. lager verbruik dus minder uitstoot)
- Introductie van comfortsensoren (bij te hard remmen of optrekken licht de sensor op -> lager verbruik dus minder uitstoot)
- Inzet van additieven in brandstof (lager verbruik dus minder uitstoot)
- Bewustwording milieuaspecten / delen prestaties (terugkoppeling milieuprestaties aan medewerkers)
- Snelheidsbegrenzers en cruise control (lager verbruik dus minder uitstoot)
- Groene banden (lager verbruik en lager geluidsniveau)
- Inzet van elektrische aflossingsvoertuigen voor chauffeurs (minder uitstoot).